

VII. ÉVF. 1906 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

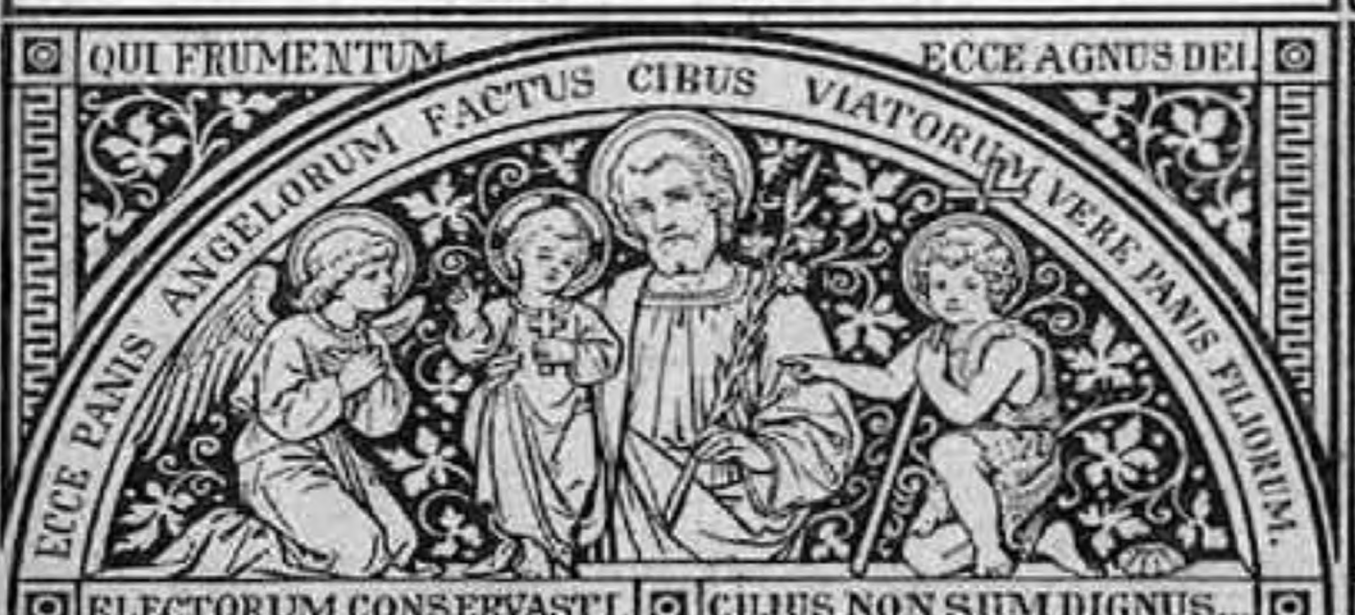
KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom. Töttössy Miklós dr.: Mi is szolgálunk Neked Jézus. — Pallmann Péter: A gyakori szent áldozásról. — Krizs Árpád Viktor: Erdei kép. — Karkecz Lajos: Az Oltáriszentség különbözik a többi szentségektől. — Kemenes Ferencz: Oltáriszentség. — Kertész Kálmán: A kis orvos. — Innen-onnan. — Fischer Ágoston: Elmélkedés a légfölségesebb Oltáriszentségről. — Oltáregyesületi ügyek. Hirdetések.

☞ Mi is szolgálunk Neked Jézus ☞

AZ ÜLLŐI UTNAK nagyköruti sarkán van egy régi, óriási ház. Már ódon és zord külseje, minden diszt nélkülöző szürke falai egyforma ablakkal áttörve, a kapu alatt járókelő örség, a kapun át az udvarban látható csoportok, fent az ablakokból letekintő lakói a háznak, szóval minden azt jelzi, hogy kaszárnyáról van szó. Mérhetetlen nagy urnak, magának a «császárnak» a szolgálatában áll e ház, abban a szolgálatban élnek a lakói. Az alattvalók millióinak filléreiből áll a ház és élnek a lakói, kik szintén az ország népének a fiaiból vannak válogatva. Nincs hija a pénznek, nem áll üresen a ház, nem ugyan a buzgóság, hanem a kényszerűség miatt: Ennek a háznak épen kell állania, ennek a háznak meg kell telnie és áll is és meg is telik évről-évre pontosan.

Van abban az utczában, nem is messzire a nagyuri háztól egy másik épület is. Arra *kifelé*, a XX. századnak, a haladást jelentő terjeszkedésnek, az expansiónak új városrészében, a hol eddig nem is olyan régen fű nőtt még és pázsit. A belső városban is vannak hozzá hasonlók, ez azonban ide kívánczozott az újvilágba. Az Örökimádás templomát értem, az előbb említettem urnál is nagyobb urnak a palotáját: Az Istennek házát. Itt az újvilágban, a gyárkéményerdő közelében próbál emelkedni ez a régiekkel *egy* urnak, egy célzott szolgáló építmény. Helyet kíván magának a XX. század alkotásai közt is, az ő urának a szolgálatára hívja a XX. század gyermekeit is. Igaz, nagyon szorongatják jobbról is, balról is, mintha ki szeretnék volna tessékelní maguk közül és csak kelletlenül adtak volna neki helyet, mert hogy nincsen számára hely, no de nem baj, terjeszkedik fölfelé, úgy is ott az ő ura, oda integet, oda mutat fel, hadd nyulják legalább mutató ujjá följebb szomszédjai felett és vetekedjék a közelben égnek meredő

gyárkéményekkel. Nem hogy füstöt okádjon és rontsa a levegőt, hanem fényt derítsen és a maga földinél tisztább, természetfölötti légkörébe vonja az embert.

A maga urának nagy szeretetével, a maga igazának nagy erejével vonja e szentegyház és többi társa világszerte a maga belsejébe, toborozza a maga lakói közé az embereket. Az ő lakói csupa önkéntesek, az ő urának szolgálói. És az ő jótevői csupa áldozatos lelkek. Mert itt nincsen kényszer, nincsen muszáj, nincsen erőszak, mint abban a nagyköruti saroki épületben. De azután nincs is kedvetlen szolgálat és kényszerült adózás. Itten tölteni az időt édes a léleknek, itten szolgálni uraság, nem görnyeszt, hanem fölemeli a lelket, itt áldozni nem áldozat és veszteség, hanem nyereség, mert kölcsön a földiekért égiekkel, ideigvalókért örök jutalommal fizető nagy, igazmondó Istennek, az egész mindenség birtokosának, az ég és föld Urának.

Jaj, hanem nem mehetünk ám el mindnyájan katonáskodni az Ur állandó önkéntes csapatjába. Mi, a teremtés koronái ugyan, de a bűnbessett Ádám ivadékai nemcsak tudjuk, hanem súlyát is érezzük a büntetés szavainak: Arczod verejtékével keressed kenyered. Uram, mi dolgozunk és fáradunk, keressük kenyerünket, nem szentelhetjük magunkat tisztán és állandóan a Te *közvetlen* szolgálatodra. Engedd meg, Uram, az is a Te bölcs rendelésed a mi számunkra — így vonhatják ki ismét mások magukat a teljesen Istennek áldozott életmódtól — az is ott van a Szentírás első lapjain: Növekedjete és sokasodjatok és töltsétek meg a földet és uralkodjatok rajta. Ha élünk is ezzel a mentséggel és kivonjuk magunkat ama ház, az Örökimádás templom Urának állandó szolgálatába lépni, ha nem is rukkolkunk be és az Uristen cselédségének egyenruháját nem is öltjük magunkra, hanem igenis érdeklődni illik ám a nagy király iránt. Szeretlenség, gondatlanság magára hagyni ezt a nagy urat az ő állandó környezetével... Hát hiszen mi helyettünk is szolgálnak ők Istennek, a mi érdekünkben is ostromolják kéréseikkel az eget, akárcsak a császár kaszárnyájának katonái védik fegyverükkel a hont. Testvéreink ők, vér a mi vérünkből, kik az Isten szolgálatában is szükséges munkafelosztásnak elvénél fogva nálunk hathatósabban és mi helyettünk is, a mi nevünkben is szolgálnak Istennek.

Ők a diszszázad, az állandó hadsereg. Váltakozva, óráról-órára állanak őrt a nagy király lakosztálya, az oltárszekrény, a tabernakulum előtt, éjjelnappal szakadatlanul valóságos *örökimádást* végeznek a dicsőség királya előtt, a kinek mi is, a világban elszórtan is sirig hű szolgálói kell hogy legyünk, amolyan nemzetőrség. Talán nem eléggé fegyelmezett had, nem is eléggé kitartó, de mégis buzgó a maga Jézusának a szolgálatában. Vagyunk is édes Jézusunk! Ha ugy el-el haladunk a Te templomaid előtt legalább is megemeljük kalapunkat, áldozunk még szóbeszéd közben is

egy-egy röpke hódoló gondolatot Neked szentségi Jézus. Ha lehet, be is térünk házádba, az örök mécs hiv pislogó fényével az élet forrásához, hogy boruljunk le előtted és egyesítsük rövid fohászunkat az üllői-uti örökimádó fegyvertársainkkal. És ha el is hagyunk Téged, a mi távozásunk nem olyan, mint volt a farizeusoké a kafarnaumi templomban. Akkor szólottál a Te tested és véred hagyatékáról, akkor ígérted meg oltáriszentségi állandó velünkmaradásodat, sőt lelkünk táplálékát is ajánlottad. Önnön testedet és véredet, a mint azután tényleg meg is alapítottad a kenyér és bor színeiben az utolsó vacsorán. A farizeusok azonban kigunyoltak ígére- tedért, megbotránkoztak a kemény beszéden, hogy «testét és vérét együk, meg igyuk?!». Nem hagyunk el egészen Téged, minekünk az utca zajában is, a gyár gépeinek zakatolása közben, hivatalunkban és otthonukban is ott susognak fülünkben az apostolfejedelem szavai: Uram hová is mennénk, hiszen az örök élet igéi nálad vannak. Őskeresztény apáinktól tanultuk a Te állandó, a Te örökimádásodat. Miként Sienkievicz Lygiája, mi is lel- künkben hordjuk a mi Jézusunk emlékét, homokba írjuk, szavakban említjük, hivatkozunk reá, büszkélkedünk vele és soha semmiféle pogány Liciniust, senki szerelmét, senki kincsét, senki becsülését a Tiednél nem becsüljük többre. Sőt a kinek a mi barátságunk, a mi szerelmünk, a mi kincseink kellene, a ki minket akar, az csakis úgy kaphat meg bennünket, ha Téged is elfogad, a Te uralmadat is elismeri, kiért apostolkodtak az apos- tolok, meghalták az első keresztények, kinek hódoltak hatalmas templo- maikkal és kolostoralapítványaikkal a középkor keresztényei. Annak trónusát felállítjuk villáink és muzeumaink, színházaink és gyáraink között mi is, késő XX. századbeli unokák. Ne félj hosszantűrő Jézusunk, az Oltári- szentségben mi nem engedünk téged detronizálni! Azt sem türjük, hogy csak ők, az örökimádók térdeljék körül trónusodat. A Te trónusod körül hódolunk mi is még órákhosszat is egyesületben csoportosult papjaid és hiveid, mert megillet állandó, örökimádás Téged a minden elmúlt és jövő századok királyát, a lelkeknek szeretett, körülrajongott dicső fejedelmét.

Töttössy Miklós dr.

❖ A gyakori szent áldozásról ❖

A MULT év december 20-án a Szentatya, X. Pius, nyilvánosságra bocsáj- tott egy határozatot, a melyben a 'gyakori szent áldozásra buzdítja a hiveket és eme szokás keresztülvitelének módozatait felsorolja. Az «Örök- imádás» jelenlegi évfolyamának 2. számában volt alkalmunk a határozat egyes pontjait elolvasni és megjegyezni. Az ilyen fontos és életbevágó határozatoknál az ember önkénytelenül is kérdezi, hogy a multban. az

egyház életének letűnt századaiban a hivek milyen eljárást követtek, mert az ő példájuk nekünk, utódoknak, sokszor hathatós buzdításul szolgál vallási kötelességeink buzgó teljesítésére. Kezdjük az egyház első századain és kísérijük figyelemmel* a következő idők szokását, tanulhatunk belőle, épülhetünk rajta.

A szent áldozás az első időkben a nyilvános és magán vallási élet középpontja.

A szent áldozáshoz való gyakoribb, vagy ritkább járulásnak kérdésénél két szempontot kell megfigyelnünk, a melyeket Kempis Tamás ilyképen fejezett ki: «Mily hatalmas az Ur, a kit az ember itt magához vesz!» és «Szükségem van arra (az Oltáriszentségre), a ki oly gyakran elesem és vétkezem!» Két, egymásnak valamennyire ellentmondó gondolat ez. Az egyház életében majd az egyik, majd a másik kerekedett fölül, a miben a körülmények nem csekély befolyással voltak; e körülmények ismét az embernek nemtörődömségre, kényelemre hajló természetében és az istenellenes érzületben gyökereztek. Ez az egymással örökös harczban álló két irány hullámzott, majd verőfényes nap sütött, majd fagyos szél sivített, de minden hullámzás nyomot hagyott maga után és ezt a nyomot korszellemnek nevezhetnők.

Ha az egyház első korának eljárását szemléljük, sajátóságosan összhangzó kép ragyog elénk. A hivek az isteni titokban és *azzal* élnek, szinte gyermeki bizalomban élnek az Üdvözítővel. Fenségesen illenek rájuk Krisztus szavai: «A mint én élek az Atyáért, úgy az, a ki engem eszik, én érettem fog élni». Az apostolok cselekedeteiben azt olvassuk a legelső, a jeruzsálemi egyházzal: «És mindennap egy akarattal a templomban valának és házankint szegdelvén a kenyeret, örvendezéssel és egyenes szívvel vevék az eledelt». (2, 46.)

Ez a jellemzés hosszú időn át ráillett az egyház szokására. A keresztség felvételének napjától egészen a halál órájáig kísérője volt az Üdvözítő a hiveknek a szent áldozásban. Ha valaki a hívők seregébe lépve a keresztség szentségét felvette, a bérmálás szentségében a kegyelem megőrzésére megszilárdult, azonnal Isten gyermekeinek táplálékában részesült a szent áldozásban.

Egészen szokássá vált a keresztség és a bérmálás szentségének felvétele után a szent áldozáshoz való járulás, vagy legalább is rövid időközökben vették föl e három szentséget. Meglepő világossággal magyarázza nekünk e szokást a koresemények tanuja, a II. század vége és a III. század eleje közötti időközben, az afrikai Tertullian: «A húst (testet) lemos-

* Hoffmann Jakab dr. Die heilige Kommunion im Glauben und Leben der christlichen Vergangenheit című műve nyomán.

suk, hogy a lélek is tiszta legyen minden szennyfolttól, a testet kenjük be, hogy így a lélek is föl legyen áldozva; a kereszttel jelezzük a testet, hogy a lélek megjelöltessék; a testet a kézzel által beárnyékoljuk, hogy a lélek a Szentlélek által megvilágosíttassék; a testet Krisztus testével és vérével tápláljuk, hogy a lélek is jóllakjék Istenben». (A test föltámadásáról írt művéből.)

Itt szemléljük egyuttal e három szentségnek a keresztény ember lelki életével való magasztos vonatkozását. A keresztény őskor mindig egymásután adta föl e három szentséget, szokásától még akkor sem tért el, mikor a kisdedek keresztelése jött szokásba. Ez a szokás annyira meggyökeresedett, hogy a későbbi korban néhányan egyik-másik szentatya ellen, kivált szent Ágoston és I. Vincze pápa ellen kikeltek, mintha ezek az egyházatyák azt tanították volna, hogy a keresztelésen kívül a szent áldozás is föltétlenül szükséges az üdvösségre. Ha egyszer a gyermekek a szent keresztség fölvétele után a szent áldozáshoz járultak, annak vételétől soha többé kizárva nem voltak. Ez a szokás ugyan később mind ritkább lett, de a szent lakoma maradványait ezentul is élvezhették. Időfolyamán az a meggyőződés hódított tért, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentségben lakozó Üdvözítőt a kegyelmi állapoton kívül személyes erkölcsi cselekedetekkel fölruházva fogadják magukhoz, a mihez bizonyos kor kivántatott meg. Erre czéloz a IV. lateráni zsinat, mikor csak olyan személyektől várja el az Oltáriszentségnek legalább évenkénti vételét, a kik azt a kort érték el, a melyben a jót a rossztól meg tudják különböztetni. A csecsemők megáldoztatásának nyoma némely vidéken egész a XVI. századig maradt fenn és abban nyilatkozott meg, hogy ujonnan keresztelt gyermek szájába néhány csöpp bort öntöttek, Mikor a husszíták a csecsemők megáldoztatását ismét követelték, az egyház határozottan ellene nyilatkozott.

Naponkinti imánkban, az Ur imádságában mondjuk: «Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma». Ezt a könyörgést nemcsak a szentatyák alkalmazták az Oltáriszentségre, hanem az első keresztények életében is élethü valóságban látjuk alkalmazva. Hiszen hosszú időn át a szentmise-hallgatás és a szent áldozáshoz való járulás szinte egy és ugyanaz volt, ugy összeforrt a kettő. Mikor azután az üldözés idejében a szentmise-hallgatást sokszor el kellett mellőzni, folyton figyelmeztették a hiveket, hogy ne csak vasárnap, hanem hétköznap is legyenek jelen a szentmise-áldozatnál. Egy híres egyháziró, Origenes († 254.), az alexandriai iskolának nagy-mestere, tanulságos buzdítással fordul a lanyhuló hivekhez: «Ugyan mondjátok ti, a kik csak ünnepnap jöttök a templomba, vajjon nem ünnep-e a hétköznap is? Nem az Ur napjai-e azok? A zsidóktól nem vesszük rossz néven, ha csak meghatározott és kevés napot ünnepelnek meg, de keresztények minden nap eszik a bárány husát, azaz naponkint élvezik

Isten Igéjének testét. Te is hivatalos vagy mindennap az Ur Igéjének lakomájára és hogy ihass az Ő forrásából.»

A Krisztus követéséről szóló könyvben is hasonló buzdításokra találunk, melyeket a századok folyamán mások is ismételtek.

Az első századokban az akkori idők kivánalmainak megfelelő sajátos szokás fejlődött ki. A hívők ugyanis Krisztus Urunk szent testét otthonaikban őrizték, sőt magukkal is hordozták, hogy ne csak imádhassák mindenkor, hanem hogy magukhoz is vehessék. A szentmisék alkalmával bőségesen osztották szét a szent testet, ha bekövetkezendő üldözés előjelei mutatkoztak.

Még azok is részesültek a szent adományban, a kik különben büntetésből ki voltak rekesztve az egyház kebeléből. Szent Cyprián, a ki maga is a vértanuság koronáját nyerte el, beszéli nekünk a következő részletet: «Kemény és daczos harcz van készülöben, Krisztus harczosainak tántorithatatlan hittel és sziklaszilárd bátorsággal fel kell magukat szerelniök. El kell tehát magukat szánniök, hogy naponkint magukhoz vegyék Krisztus vérenek kelyhét, hogy saját vérüket onthassák Krisztusért.» Ez egyuttal kulcsul szolgál az első keresztények csaknem emberfeletti bátorságának megértésére, a melyet a világ csábításai és az iszonyu halálkinok között tanusítottak: naponkint Krisztus Urunk vérevel táplálkoztak és így megerősödtek, úgy hogy szükség esetén maguk is kionthatták vérüket Krisztusért. Valóban érthető egy korunkbeli tudós (Dalgairus) felkiáltása: «Fenséges ősegyház! Kezdem már megérteni gyermekeid hősiességét, mivel látom áhítatukat a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt».

Nem csodálkozunk, hogy a hívők kiválóan gondoskodtak arról, hogy a világtól való megváláskor ezen szent táplálékban részesüljenek. Az egyház a nyilvános vezeklőkkel szemben is úgy viselkedett, mint egy jó anya, a ki büntet ugyan, de el nem kárhoztat; külön határozatokban elrendeli, hogy ezek (a nyilvános vezeklők) se legyenek megfosztva a mennyei tápláléktól. Arról, hogy az első keresztények mily nagy jelentőséget tulajdonítottak az utolsó áldozásnak, nagy tanulsággal beszél Aranyszájú szent János: «Valaki, a ki nem másoktól hallotta, hanem, a ki maga látta és maga hallotta ezeket a dolgokat, elmondta nekem, hogy a haldoklók vonaglásai körül angyalok lebegtek, mihelyt tiszta lelkiismerettel magukhoz fogadták azt a szentséget és az Istenhez visszatérőket ezen lakoma elköltése mint valami oltalmazó őrcsapat elkisérték».

Az első keresztények élete az Oltáriszentségben lakozó Üdvözítő jegye és védelme alatt állott. Életük az Üdvözítő magukhoz vételével kezdődött, Ő volt kísérőjük és Vele váltak el a világtól. Sőt még a halál után is magukhoz kívánták venni az Oltáriszentséget; azért vált szokássá, hogy az Oltáriszentséget a temetés alkalmával a halott testére helyezték

és vele együtt bocsátották a sirba. Bár több tudós és szentéletű férfiú jóváhagyta ezt a szokást, mégis a zsinatok ellene nyilatkoztak és így ez a szokás megszűnt.

A szent áldozáshoz való járulás hanyatlása.

A IV. században csökkent a hívőkben az Oltáriszentség iránt a buzgóság, vele együtt a vágy is, hogy Krisztus Urunk végrendeletének javaiban minél többször részt vehessenek. A szent áldozás a hívők otthonában megszűnt, először csak a nyugati egyházban, később a görög egyházban is. Sőt még a szentmise alatti szent áldozás buzgalma is kihűlt. Ennek a jelenségnek okául szolgált egy elterjedt vélemény, a mely nemsokára az üldözés megszűnése után merült fel, hogy a szent áldozáshoz való gyakori járulás nem csökkenti-e a tiszteletet, a melylyel viseltetnünk kell az Oltáriszentségben lakozó Üdvözítő iránt és vajjon a hivek a gyakori szent áldozásra méltóan elkészülhetnek-e? Az egyházatyák maguk sem döntik el határozottan a kérdést, majd az egyik, majd a másik mozzanatot domborítják ki.

Szent Ágoston pl. az evangéliumi századosra hivatkozott, a ki nem tartotta magát méltónak, hogy az Ur hajlékába jöjjön; de ezzel szemben Zakkeust is megemlítette, a ki örömtől repeső szívvél vezette az Urat házába. A szent tanító azt magyarázza ebből, a hogy e két férfiú az Üdvözítőt különböző, sőt bizonyos szempontból ellentétes módon tisztelte: mind a kettő nyomorult volt a bűn folytán, de mind a kettő irgalmat nyert. Amaz úgy tiszteli Őt, hogy nem merészli Őt naponként magához venni, emez nem mer e nélkül csak egy napot is eltölteni. A nagy szent ezzel arra oktat minket, hogy kiki úgy járjon el, a mint saját lelkiismerete sugja, szabályt nem akar megállapítani. Igen megszívlelésre méltó gondolata van erre nézve Alkuin-nak, Nagy Károly korabeli híres írónak: «a ti alázatosságtok, testvéreim, hogy féltetek az Ur testének és vérének vételéhez járulni, nekem tetszik; de sokkal jobb volna, ha megszabadulnátok igazságtalanságtoktól és megtisztulva a bűnbánat szentsége által, magatokhoz vennétek az Ur testét és véréét».

Azonban azok a kifogások, a melyeket a gyakori szent áldozás ellen felhoztak, sokszor csak látszat voltak. A valóságban olykor nem a legméltóságosabb Oltáriszentség iránti mély tisztelet volt az igazi ok, hanem a szükséges és a méltó előkészülettől való félelem, kényelemszeretet vagy talán még rosszabb indító ok. Ennek bizonyítékát az akkori írók kijelentéseiben birjuk. Ezen időtől kezdve ugyanis szünös-szüntelenül buzditják a hiveket a szent áldozáshoz való járulásra. Konstantinápoly szent püspöke, Aranyszájú szent János, már mindjárt ennek a kornak az elején, különös nyomatékkal hangsúlyozza szent beszédében: «...Hiába álljuk körül az

oltárt, nincs, a ki részt venne...» Panaszát más alakba öltöztetve újra-újra halljuk prédikációiban. Azt kívánja, hogy mindenki, a ki a szentmisén jelen van, áldozzék is egyuttal.

Mikor azt kérdezték tőle, hogy kiket szeret jobban, azokat-e, a kik az évben csak egyszer áldoznak, vagy azokat, a kik naponkint áldoznak, azzal felelt:

«Sem az előbbieket, sem az utóbbiakat, hanem azokat, a kik tiszta lelkiismerettel és tiszta, kifogástalan erkölcsi életmódban áldoznak. Csak ilyen jöjjön a szent áldozáshoz, a ki nem ilyen, soha ne jöjjön».

A zárdai lakók körében támadt az a gondolat, hogy a szent áldozásban való nagyon gyakori résztevés talán csökkenti a tiszteletet. Nem utolsó szerepet játszott az önmehtagadás és a tartózkodás eszméje sem, a melyben a szerzetesek a szent áldozástól való ideiglenes tartózkodás által gyakorolták magukat. A X. század előtt is, meg után is a legnevesebb zárdákban és rendeknél a szent áldozáshoz való ritkább járulás szokására bukkanunk. De ez az irány nem volt általános. Kasszián, a kinek a szellemi élet terén nagy érdemei vannak, hatalmas ellenáramlatot indított meg buzdításaival és dorgáló intéseivel. A hetenkinti szent áldozás akkoriban még nagyon általános volt. Egykoru zsinatokban, azonkívül külön rendeletekben sürgették a hetenkinti vagy legalább is a gyakoribb szent áldozást, de az ellanyhult buzgalom nem éledt fel, a hanyatlásnak nem tudták elejét venni. Ennek a bajnak orvoslása miatt a IV. laterani zsinat a legszigorubban megparancsolja, hogy a hivek évenként *legalább* egyszer járuljanak a szent gyónáshoz és a szent áldozáshoz husvét idején, mert különben az egyház kebeléből kizáratnak. Ez a fejlődés azt mutatja, hogy a szükség kényszerítése folytán rendelte el az egyház, hogy a hivek «legaiább» egyszer áldozzanak.

Az egyháznak ezt az üdvös és ugyancsak enyhe határozatát sem hajtották végre. A beállott hanyatlás árja feltartóztatlanul rohant lefelé, mint a hegyi patak vize, míg végre a reformáció, a hitujítás terméketlen és sziklás mezejét elérte.

Nagyon tanulságos ennek a gyászos hanyatlásnak a története; állapodjunk meg egy kissé és okuljunk belőle!

Tagadhatatlan, hogy sok hívő keresztény valóban önmehtagadtatás, megfélemezés és az Oltáriszentség iránti tisztelete miatt járult ritkábban a szent áldozáshoz. De hallottuk másrésről az egyház tanítóinak ítéletét is, a kik szerint a szent áldozáshoz való gyakori járulásból több haszon háramlik a keresztény lélekre, mint a tiszteletteljes távolmaradásból. E mellett azonban egy másik mind jelentősebbé vált mozzanat emelkedett ki, a mely idővel a legnagyobb befolyást gyakorolta és a gyakori szent áldozás szomorú csökkenésének titkos szitójává vált. A hívők

nem érezték már abban az időben annyira szükségét a szent áldozás javainak, mint az üldözések korában. A kereszténység külső hatalma, a magasztos vállalatok, a melyeket ez az isteni mű minden téren megteremtett, a nagyszerű építmények, a melyeket a mindenható Isten dicsőségére emelt, mindez a csendes és rejtett boldogságtól, a melyet a szent áldozásban az Üdvözítővel való egyesülés nyújtott, a figyelmet elterelte. A külsőségek lebilincseltek a hiveket, a belső javakat nem becsülték kellő érdemük szerint.

Az egyház új állásfoglalása azonban századok letűntével a tudomány terén igen szép gyümölcsöt termelt. Az első évezred letűnése után az egyházban virágzó hittudomány fejlődött, melynek két remek ága a skolaszticizmus és a miszticizmus. Az első az ész segítségével akarja felfogni és megérteni a hit igazságait, azért szétszedi azokat, részeit kutatja, következtetéseket von le stb. Alapelvük: «hiszek, hogy értelmemmel felfogjam!» A miszticizmus a szívhez és a kedélyhez fordul, hogy ilyen uton bírja rá az ést a hit igazságainak elfogadására.

A skolasztikusok sokat gondolkoztak az Oltáriszentség fenségéről és az ember gyarlóságáról. Maga szent Tamás is azon a véleményen van, hogy a naponkinti szent áldozás nagy hasznára válik a léleknek, de csak akkor, ha nagy buzgósággal és tisztelettel járulunk a szent áldozás vételére. Általában vezérgondolatul elfogadták szent Ágostonnak egy mondását: «A mi neked naponkint használ, vedd magadhoz naponkint, de ugy kell élned, hogy a naponkinti vételre érdemes is légy!» A skolasztikusok majdnem mind abban állapodnak meg, hogy a szent áldozáshoz való gyakori járulás csak akkor ajánlható, ha a lélek berendezettsége, állapota megfelelő. De a mennyei táplálék azon hatását, a melynél fogva az a földi és bűnös dolgokhoz való ragaszkodás szellemétől megszabadítja az embert, nem látjuk eléggé kiemelve. Ilyen felfogás a lelki ismeretes embert kissé tulságosan megfélemlíti, míg a kényelmesnek mentő gondolatot és kifogást nyújt, a melylyel hanyagságát védheti.

Más eredményre jutott a miszticizmus. Az Oltáriszentség nagy méltóságát nagyon mélyen átérti, de a fenséges titok iránt a szívet a leghőbb szeretetre is gyullasztja. Ismerjük Kempis Tamás gondolatait. Előtör a szív mélyéből a kiolthatatlan vágy, hogy egyesüljön szeretett Mesterével és Üdvözítőjével; mert szentséget, vigaszt és felülmulhatatlan boldogságot nyújt. Ilyen gondolatok és ilyen eszmék tartják ezt az egész irányt megszállva. Ilyen gondolatokat közölnek a misztikusok korukkal szóval és írásban. De az Oltáriszentség nagy titkának ecseteléséről sem feledkeznek meg, azonban mindig olyan hangon, mely a hiveket a gyakori vételre felbuzdítja. Észak-Európában Tauler, a középben Ferreri szent Vincze szakadatlanul buzditja a hiveket a gyakori szent áldozásra. Olaszthonban Szava-

narola a florenczi ledér élet megjavítására az Oltáriszentséget, mint orvosságot ajánlja. Sokat fáradtak a misztikusok a gyakori szent áldozás szokásának meghonosítására, a melyre a könnyelműségéről hirhedt kor nagyon rászorult. A misztikusok működése, ha járt is valami eredménnyel, nem tudott gyökeres átalakulást teremteni. Egyes emberek szívét felhevítették, de a többség uszott az árral — lefelé. Pedig szent Lidvina története azt bizonyítja, hogy mikor az Oltáriszentség szolgálói hivatásukat helytelenül értelmezték, Isten maga csodálatos uton nyújtotta át az Oltáriszentséget jámbor lelkek kielégítésére.

Minél inkább csökkent az Oltáriszentség iránt a tisztelet és az ahhoz való járulás a középkor vége felé, annál jobban lehanyaglott és eltűnt az igazi vallásos szellem és annál gyorsabban rohant a kereszténység a XVI. században elkövetkezett ama borzalmas csapás felé, mely, mintegy rettenetes vihar, az egyház fájáról hatalmas ágakat tördelt le. Akkor vert gyökeret az a szinte hihetetlen meggyőződés, hogy a világi hiveknek csakis egyszer szabad évenként áldozni. Neri szent Fülöpnek egyik kísérője és barátja így panaszkodik: «Hol az első keresztények hite és buzgósága? mikor virrad fel az a hön óhajtott nap, a mikor életünk felujul... Sirhat az ember, ha azt a hanyagságot látja, a melybe sülyedtünk!»

Szomorú szavak, de valóságot tartalmaznak. Így értjük meg a XVI. század borzasztó tévedését! Hol nincs odaadó szeretet az Oltáriszentség iránt, ott nincs ragaszkodás az egyházhoz. Csakis az Oltáriszentség mély tisztelete és az ahhoz való gyakori járulás éleszti és biztosítja a hivek szeretetét és hűségét az egyház iránt.

A szent áldozáshoz való járulás újra élénkül.

A hitujítás vihara átjajlott az egyházban, nagy pusztításokat tett, de a levegőt is megtisztította. Minden téren élénk és komoly törekvés indult meg, a mely arra irányult, hogy a keresztény élet akadályait az utból félrelökje és az előrehaladásnak eszközeit felkutassa. Mindenesetre rossz jel lett volna, ha a lezajlott viharok után át nem látták volna, hogy a leghatásosabb eszköz a szent áldozásnak gyakori vétele. De már ezt nagyon tisztán belátták. Egyes férfiak, rendek, egyformán azon vannak minden erejükkel, hogy az egyházban minden forrást új életre keltsenek. Neri szent Fülöp, a jezsuita-rend, a mely nagyszabású működését már megkezdte, buzgó tevékenységet fejtett ki, a melynek a trienti zsinat hatalmas lendületet adott. Ez a híres zsinat Istennek a teremtményei iránti szeretetére hivatkozva a hiveket buzdította, hogy minél gyakrabban és minél méltóbb előkészülettel jelenjenek meg az Ur asztalánál. Sőt a zsinat azt is megkívánja, hogy minden szentmisében a jelenlevők egy része is

áldozzon. Ime, az egyházban a szent áldozás ismét középpontja lesz a vallási életnek.

Még egy téves irány vetődött felszínre az egyház életében, a mely az Oltáriszentség iránti tiszteletet, de kivált az abban való gyakori részvételét egész erejével akadályozta. Ez a zord, fagyos janzenizmus volt, melynek megalapítója Janzen püspök († 1638). Azt tanította ez a szigorú és rideg janzenizmus, hogy az Oltáriszentség fensége azt kívánja, hogy ritkán járjunk oda, sőt mi több, hogy minél ritkábban lássuk. A ki halálos vétket követett el, az csak több hónap múlva járulhat ismét az Oltáriszentséghez. Senki oda ne merészeljen lépni, hacsak nem lakozik szívében a legtisztább szeretet Isten iránt, menten minden más szeretettől, azonkívül hacsak szíve nem teljesen szabad a bűnnek még gondolatától is, azáltal, hogy kiirtotta magában a bűnre való hajlamot. Ime, a szent áldozás ebben a felfogásban nem az üdvösségre szolgáló eszköz, hanem az érdemek jutalmazója. Azonnal tisztában leszünk ennek a felfogásnak a helytelenségével, ha saját lelkiismeretünket kérdezzük meg, vajjon lelkünk betegségének, sebeinek gyógyítása végett nem az Oltáriszentségre szorultunk-e legjobban?

A janzenizmus vakító eszméivel a francia egyházban — ennek nagy kárára — erős visszhangra talált. Ma is találunk többeket, a kik a janzenizmus rideg tanait követve csak nagyritkán járulnak a szent áldozáshoz és épen ezek az üdvösség forrásától eltávolodva, az egyház és a vallás iránt elhidegülnek, sőt talán sokszor — bár névleg katolikusok — saját egyházuknak ellenségei. Nem kételkedem, hogy azt a borzasztó csapást, a mely a francia egyházat a közelmúlt hónapokban érte, a janzenizmus zordon felfogása nagyban elősegítette.

Luther és a hitujítás a szentmisét eltörölték és azzal dicsekedtek, hogy ők az istentiszteleteikben az ősi egyháznak eljárását újra visszaállították, a melynek alkatrésze: lakoma imák és énekek kíséretében. A katolikusok az akkori időben ritkán járultak az Oltáriszentség vételéhez, a mely körülményt a protestánsok gazdagon kizsákmányolták. De nagyon rosszul fogták fel az ősi egyház isteni lakomájának lényegét! Legalább azon kellett volna lenniök minden erejükkel, hogy az istentiszteleten jelenlevők járuljanak a lakomához. Tettek is kísérletet, de csakhamar arra a meggyőződésre kellett jutniok, hogy az isteni hatalom kizárása által az áldozati lakoma iránt minden odaadás, minden tisztelet elenyészett. Hiszen maguk a hitujítók panaszkodtak, hogy az új felekezetek vezérei egészen elhanyagolják az urvacsorát, míg mások csak nagyritkán járulnak oda. Évtizedekről-évtizedekre szaporodtak a panaszok, míg ma odáig jutottak, hogy a felnőtteknek elenyészően csekély száma ugyancsak ritkán járul az urvacsorához; ha így haladnak, akár el is törölhetik, tartalma ugy

sincs, nem is volt. Örvendetes haladást észlelhetünk ezzel szemben szent egyházunkban. Az utóbbi időben nő az Oltáriszentség iránti buzgóság és az ahhoz való járulás. A hitéletnek ezen éltető forrása újból erősebben csörgedezik és a hivek szívét gazdagon termékenyíti, más szóval az Oltáriszentség ismét középpontjává lesz a vallási életnek.

A kedves olvasó talán azt várja, hogy levonjam az előzményekből a gyakorlati tanulságot. Bevallom, erre nem merek vállalkozni. Hányszor járuljon a mai világban élő keresztény az Oltáriszentség vételéhez? Megkaptuk a feleletet Szentséges Atyánktól; de azt mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy hányszor és hogyan?

Tanácsadó és irányító a saját lelkiismeretünk szaván kívül a lelkiatyánk. Az első keresztények buzgóságát aligha tudhatjuk feleleveníteni, de annak a szellemnek megértése, a mely akkor uralkodott a hivek között, mindenkinek nagy lelki hasznot hoz. Egyiknek eszközül szolgál az Oltáriszentség erkölcsi tökéletességének gyarapítására, másoknak orvosságnak lelki betegségének gyógyítására. Bizonyára kevés lélek képes arra, hogy naponkint járuljon az Oltáriszentség vételére, de ki tilthat el bennünket a lelki áldozástól? Erről ne feledkezzünk meg, ez bármikor módunkban van! Nem lehet tagadni, hogy a lelki áldozás hatása és eredménye a tényleges szent áldozástól messze elmarad, de annyi bizonyos, hogy üdvös hatással van a lélekre, főképen pedig előkészíti szívünket a valóságos szent áldozás minél méltóbb elvégzésére. A trienti zsinat melegen ajánlja a lelki áldozást a valóságos szent áldozás pótlására, mert a gazdag kegyelemforrásból sokat nyerünk. Azonban ugyanaz a zsinat hozzáteszi, hogy sok mennyei javaktól fosztja meg magát az, a ki a szent áldozáshoz tényleg járulhatna, de csak lelkileg áldozik.

Végezetül összefoglalásként ismétlem, hogy a gyakori szent áldozás szokása nem parancs az egyházban, hanem nagyon sürgetett óhajítás. Mindig szükség volt erre, mindig helyes és üdvös volt erre buzdítani a katolikus hívőket, de talán soha annyi joggal, mint manapság; azért sürgeti Szentséges Atyánk is e szokás elterjesztését, mert korunknak valóban számos sebeire nem remélhetünk jobb gyógyszert, mint az Oltáriszentségben örökké velünk lakozó Jézust, nem találunk erősebb támaszt nehéz viszonyaink között a szentségi Jézusnál. Keressük fel tehát minél gyakrabban ezt a gyógyszert, keressünk ott vigaszt és támaszt, ne csak magunk, de buzdítsunk másokat is arra; akkor a nehéz korkérdés megoldását elősegítettük, mert nem hiányzik korunk sivár világfelfogásából más, csak — Jézus.

☆☆☆☆ ERDEI KÉP ☆☆☆☆

Benn az erdők mélyén, kanyargó út mellett
Vén mohos fa áll,
Görgyöcs-ágas lombján száz kis dalos madár
Nyughelyet talál.

Törzsökére régen valami jó lélek:
Képet szögezett,
Bizony rég lehetett, nem ér el már addig
Az emlékezet.

Szű ette rámáját, eső verte képét:
Szintelen, fakó,
Mégis olyan kedves, színes ábrándokba
Vonzó, ringató.

Fehérgombos komió font koszorút rája,
S öleli körül,
Mebámulja a kis félénk özike is
A bokrok közül.

Nem ég mécs előtte, csak a csillag fénye
Csendes éjszakán,
Nincsen férdéplője, még se nő előtte
Vad gaz, bojtorján

Az utas, a vándor, ha elmegy előtte,
Kalapot emel,
Megáll a legtöbbször, imádságos szívvel
S szemmel nézve fel.

Elhagyatva áll, de sokan felkeresik,
A vén mohos fát;
Ki tudja hány ember hagyta már tövében
Szíve bánatát?!

Krisz Árpád Viktor.

Az Oltáriszentség különbözik a többi szentségektől.

AHBAN különbözik a legfelségesebb Oltáriszentség a többi szentségektől: 1. mert előbb készül, mint a hogyan azt magunkhoz vehetjük. Előbb az átlényegítő szavak hangzanak el s aztán a kenyér és bor Krisztus valóságos testévé és vérévé válik. A cselekmény tehát nem átmeneti, mint ez pl. a keresztség és egyéb szentségeknél történik, hanem maradó; 2. hogy az Oltáriszentségben felhasznált anyagok természete lényegében megváltozik. Az állag megszűnik, csak a külszin marad meg. Az állag az Ur Jézus Krisztus valóságos testévé és vérévé áthasonul s a külszin csupán, mint mutató, mint fátyol marad fenn; 3. hogy a megszentelő malasztot nem csupán kiérdemli, megszerzi, hanem magát Jézus Krisztust, az isteni ajándékok legfőbb forrását, minden egyéb szentség szerzőjét foglalja magában; — mely körülmény miatt e szentség legfölségesebb, legszentebb szentség.

Hogy az Oltáriszentség valamennyi szentség között a legfölségesebb: ez hitágazat (dogma), a mint ez a Trid. sz. Zsinat XIII. ülés 1—3. fejeletében kitűnik. Az I. fejelet a szent zsinat az Oltáriszentséget isteninek, csodálatosnak, legszentebbnek mondja. A II. fejelet azt mondja, hogy Krisztus Urunk

e szentségben szeretetének kincseit egész teljében kiöntötte. A III. fej. az mondatik, hogy e szentségnek a többiekkel közös vonása, hogy megszentelő ereje van, de különös sajátja, hogy magát a szentség szerzőjét foglalja magában.

Nagy valószínűség szól a mellett, hogy a Trid. Zsinat hetedik ülésében a harmadik kanonban ezen ok miatt kiközösítéssel sújtja azokat, *a kik azt állítják, hogy valamennyi szentség egyenlő méltóságu.*

Aqu. szent Tamás az Oltáriszentséget a legfenségesebbnek tartja, mert szerinte e szentség *végczélja és betetőzése a többieknek, a melyhez valami módon mindnyájan, mint központhoz viszonylanak.*

Suarez azt állítja, hogy Aqu. sz. Tamás e szavait *főképen tekintettel a befoglalt dologra kell így érteni, mert ha tulajdonképen és szigoruan szentségről beszélünk, mint olyanról és szentségi használatáról, nem minden szentség áll tulajdonképeni vonatkozásban ennek használatához, hanem csak nagyon távolról és esetleg, a mint tudjuk a házasságról és utolsó kenetről. Mivel azonban valamennyi szentség arra van rendelve, hogy minél tökéletesebben egyesüljünk Krisztussal «ezen szentség pedig magát Krisztust foglalja magában, azért ezen egységet csodálatos módon betetőzi, betelíti. Azért nevezzük ezen szentséget a többiek betetőzésének».* (V. ö. Dr. Katschthaller «Kath. Ágazatos hittan» IV. k. 374—375. lap.)

Az Oltáriszentség legszentebb és legüdvösebb szentség, mert ezen szentségben az Ur Jézus Krisztus, mint valódi Emmanuel («Isten velünk») van jelen, ki ezen nagy szentségben oka minden örömünknek és szent elragadtatásunknak; forrása az édes vigasznak és csodás megerősítésnek; az élet fája a földi paradicsomban, az egyedül üdvözítő Egyház éden-kertjének közepén.

«*Szent asztal*» (*Sacrum convivium*), melyhez az ember nem ül le, hanem letérdel. A vendégségre hivatalosak nem a világi «*bon-ton*» szerint csoportosulnak; nem egymás karjaiba fűződve sietnek; nem csevegnek; nem szerelmi hurokat pengetve, éldelegve sorakoznak: hanem összetett, imára kulcsolt kezekkel, mély megilletődéssel, lesütött szemekkel, hittől és ártatlan szeretettől dobogó szívvel közelitnek, hogy a feltálat eledelt szent és isteni voltára való tekintetből megfelelő módon élvezhessék. Krisztus maga van feltálatva ezen isteni vendégségben a «*szent asztal*»-on.

Pie Pelicane, Jesu Christe! Magamhoz veszek, mondja az ájtatos lélek, hogy örökre boldog lehessen. Istent vesszük magunkhoz, ájtatos olvasók, a «*szent asztal*»-ról. S ez nem képtelenség!? A legmagasztosabb dolog a megváltás eredményeképen.

Eszem Krisztus testét, mint az emberek általában eszik a földnek terményeit, iszom az Ur szentséges vérét, mint a szomjas szarvas az erdei

patak kristálytisza, hűs vizét. E kettős táplálék nélkül a föld felületén nem létezhetnék élő lény. S vajjon csak a test érdemel ilyen szorgos gondoskodást? Vajjon lényünk nemesebb fele, a lélek élete nem kívánja, hogy valamivel tápláltassék?

A halhatatlan lélek megkívánja, hogy az ő tápláléka természetfölötti legyen, isteni. De talán nem értitek, hogy miképen ifjodik meg az Oltáriszentség vételében a lélek erénye, tisztasága? Inkább talán azt érzitek, hogy miképen ifjítja meg az értelmet és munkaképességet egy darab kenyér és egy pohár jó bor? Ne legyetek ilyen nagy mérvben elfogultak, hogy ne mondjam önmagatok iránt ilyen igazságtalanok. Ismerjétek be, hogy nemcsak a mulandó testi világnak, hanem a halhatatlan lélek világában, a szellemi életben sem élhet a lélek boldog örök életet megfelelő természetfölötti táplálék nélkül.

És e természetfölötti táplálék az Oltáriszentség, mely azért legszentebb szentség s azért különbözik minden egyéb Szentségtől, azért betetőzése a megváltás tényének, mert a halhatatlan léleknek, melynek boldogulhatásaért lett az Isten Fia emberré, természetfölötti tápláléka; mert benne maga az Isten jut a «szent asztal»-ra, hogy mindenki zavartalanul élvezhesse őt s mindenki boldog lehessen.

Mi áll alantabb, mint a föld, az anyag, a sár? — kérdezi a híres orleansi püspök, Bougaud. — És mégis ez alantas lényekben elemek, nedvek rejlenek, melyeket a növények titokszerűen dolgoznak fel, hogy annak tartalmát saját természetükké, lényegükké alakíthassák át. Lám a sár a tenyésző élet dicsőségére emelkedett azzal, hogy a növény állagává átlátszott. A növény saját állagának természeti sajátságai szerint gyümölcsöt vagy virágot, vagy mindakettőt termel. Mi az állatvilág tápláléka? A növényvilág; nagy részben ez. Az állat tehát a földből, a sárból átlényegült tenyésző életet érző életre emeli akkor, mikor táplálék alakjában saját állagává hasonlítja át. (V. ö. Bougaud «Kereszténység és korunk» V. 214—215. lapokat.)

A tenyésző életből fakad tehát az érző élet. Mily bölcsen van berendezkedve a mennyei Atya háztartása!!

Az ember, igaz ugyan, hogy fogszervezetére és természetére való tekintetből növényevő, de tény, hogy hussal táplálkozik. Ezen táplálékát az állatvilág szolgáltatja, mely az ember állagává hasonul át. A tenyésző életet az állatok érző életre és az ember az érző életet öntudatos életre emeli. Mindezen áthasonulás a táplálkozás közben megy végbe.

S most én kérdezem: csak az ember maradjon meg mindig saját állagának szűk keretei között? Csak ő ne emelkedhessék magasabbra? A teremtés remeke, koronája legyen a határá, melyen túl tökélyesbülés az állagban nem lehetséges?

A kis orvos

ÖRÜLT minden a verőfényes ősznek, a jókedvű szüretnek. A természet arczára olyan édesbús mosolyt, aranysárgába játszó októberi színt varázsolt a Teremtő keze. A ki csak tehette, menekült a város prózai füstös levegőjéből, ki, a szőlőhegyekbe.

Vig mulatozással ünnepelték mindenfelé Noé palántájának aratását: a szüretet. Őszi vasárnap volt. A munka befejezve. Áldomás vidor hangja zengett...

De ugy alkonyat felé a jóságos Ég megelégette az emberek multságát. Láta, hogy ha tovább engedi őket, akkor tilosba tévednek s a vigadozásból dorbézolás lesz, a játékból gyilkos szenvedély, az enyelgésből bűn, a vitatkozásból verekedés.

— Elég volt! dörgött az ég. És szürke fellegek tornyosultak rajta.
De az emberek oda se hederitettek.

— Elég volt! Mondtam már! — dörgött le haragosan és idejekorán az ég és csattogott akkorákat, hogy minden indítvány, kérés, sürgetés és csábítás torkán akadt az engedetlen embereknek.

S lezudult a késő őszi zápor, az áldott jó zápor, mely lehüt minden szenvedélyt, elolt minden tüzet.

S lőn kapkodás, szaladás, menekvés, kocsikeresés, kiabálás, kapaszkodás villanyosokra és fiakkerekre...

* * *

Rettenetesen dühöngött a vihar. Alighanem sok rosszat követtek el a bortól, szenvedélytől és a természet bűvös mámorától ittas emberek, hogy a menny ilyen haragosan kergeti őket haza.

Fedél alá igyekszik mindenki.

Csak egy ember akad, a ki épen ilyenkor lép ki a fedél alól s fedetlen fővel áll ki a szabadba, a vihar alá.

— Ez bolond! — mondja, a ki látja.

Pedig nem bolond, csak szerencsétlen.

A papiroson és hivatalosan Sikváry Balambér a neve, de közönségesen csak «világgyüölő»-nek mondják.

Milliókat tesz ki vagyona, boldogsága egy fillért sem. Mindenét odaadná, ha egyet szivből mosolyoghatna.

Csapások és az emberek hűtlensége meggyüölöztette vele az embereket, önmagát, az egész világot, végre az Istent is. Elvesztette hitét, reményét és szeretetét mindenki és minden iránt.

Valósággal világgyüölő lett.

Svábhegyi, félreeső villájába vitte kővé vált szivét, ott aztán elzárta

ajtaját és szívét mindenki elől. Megfogadta, hogy többé nem áll szóba emberrel — végszükség esetén kívül. Egy inas volt az egyedüli élő lény, a kivel érintkezett.

Szép derült napokon bent maradt a házban, befüggönyözte az ablakokat, hogy ne bántsa őt a derü. Midőn pedig vihar volt, kiment kertjébe s ott sétált, erőltetetten gyönyörködve az elemek féktelen dühöngésében. Meg-megállt, kaczagott nagyokat erőltetett, beteg kaczagással:

— Hahaha! Ez hát az Isten jósága?! Te Isten, a ki nem vagy, ez minden hatalmad, jóságod?! Csak rombolni tudsz? Állítólag megalkottad a természetet — s így rombold? Megalkottál engem — s megrontottál?! Hahaha! Te végtelen jóság!

És kaczagott és hazudott önmagának minden szavával és azt el akarta hinni, néha azt hitte, hogy el is hiszi, a mit mond; de érezte, hogy hamis az érvelése, hamis a képzelgése, hamis minden gondolata, hamis a kaczagása. S ez még jobban fokozta gyűlöletét...

Ott sétált Sikváry Balambér ez alatt a vihar alatt is kertjében s monológjaiban ismét hánytorgatta hamis problémáit hamis kaczagás között.

Épen a nyaraló kapujához ér, midőn hangok ütik meg fülét. Tiszta, csengő, bár remegő gyermekhang.

— Édes jó Istenkém!... ne haragudjál reám... többé nem leszek engedetlen... Jaj! Istenem!...

Nagyot villámlott s hatalmasat dördült rá; a gyermekhang elakadt. Balambér ur azonban elfelejtette az ilyenkor szokott kaczagást.

Keresztül néz a kapu rácsán s annak aljában egy kis lánykát lát, a mint remegve rejti arcát kezeibe. Majd fölpillant s észreveszi a férfit. Esdőleg emeli föl reá tekintetét s könyörögre szólítja meg:

— Bácsi! Segitsen!

A világgyűlölőnek eszébe jut fogadása, hogy emberrel többé nem áll szóba — s tovább megy.

A gyermek sirva kiált utána:

— Bácsi, segítsen!

A bácsi kőszive, mintha megmozdult volna. Évek óta nem hallott emberi hangot a magáén és inasáén kívül; rideg, mérges volt mind a két hang. S most ez a remegő gyermekhang olyan új, olyan különös, olyan kedves.

Megijedt ettől az utolsó szótól, pedig csak úgy gondolatban ejtette ki. Nem ügyelt a viharra, a bájos, ijedt gyermekarcz lebegett mindig szeme előtt.

Egyszer csak az vette észre, hogy ismét a kapu előtt van.

A kislány sirva fordul ismét hozzája:

— Bácsi, segítsen! Engedjen a házba! Csupa víz vagyok; egyik czipóm is odaveszett a sárba! Virágaimat széthordta a szél!...

A világgyülölő iparkodott mérgesen nézni a csöpp teremtésre, a ki őt meg meri zavarni kiállhatatlan nyafogásával. Mit érdekli őt a gyermek czipője, virágja?!

De lám, ez a gyermek nem is ijed meg a bácsitól, hanem ijedt vonásai mosolygásba mennek át. Vagy talán nem is nézett mérgesen Balambér ur, hanem csak úgy gondolta, hogy mérgesen néz?! Sőt talán mosolygott is Balambér, a világgyülölő?

A vihar szünni kezdett.

Balambér ur nagyon furcsán érezte magát.

Elfelejtette fogadását s megszólalt. Iparkodott hangját a legszelidebbre mérsékelni:

— Hogy kerülsz ide?

Virágot árultam itt a «Tölgyes» vendéglőben. Anyám megparancsolta, hogy a mint eladtam a virágomat, azonnal jöjjenek vissza. De én azután is ott maradtam s néztem az embereket. S most megbüntetett érte az Istenke...

A nap e pillanatban kibujt a felkők mögül és első kiszabadult sugara odasurrant a kisleány szőkefürtös fejére s bearanyozta ázott haját. Olyan volt, mint egy angyalkép aranykeretben.

Balambér ur észre sem vette, hogy a kaput kinyitotta s ott guggol a sárban a gyermek előtt s hallgatja remegő csicsergését s nézi kedves arcát, könnyekben csillogó szemeit.

Ismét megszólalt:

— Hogy hívnak?

— Résy Ilonka.

— Hol laktok?

— Bors-utca 37-ik szám, földszint 4-ik ajtó, lefelé.

— Lefelé?

— Igen.

— Mi az?

— Pinczelakás.

— Sikváry erre szép gyöngéden ölébe vette a kisleányt s bevite a házba.

— Majd megszárogatod itt a ruhádat s aztán majd hazamégy.

— Köszönöm! Isten fizesse meg!

Balambér ur mérgesen akart fölfortyanni, hogy «ne emlegesd nekem az Istent!», de csak lenyelte a szót.

Beküldte egy szobába.

— Ott mindig be van fütve, vedd le ruháidat és szárítsd meg, találsz ott ruhákat, addig öltsd fel azokat, míg a tieid megszáradnak.

Azzal Balambér ur a szomszédszobában leült és megpróbálta elemezni önmagát.

Szerette volna megérteni azt, hogy miként tudott ő ennyire megfeledezni magáról. Fölugrott s átkopogtatott.

— Bejöhetek?

— Még nem. Mindjárt. No már jöhet a bácsi.

A kisleány egy lepedőbe burkolózott ügyesen, úgy, hogy mozogni is tudott.

— Bácsi, miért nincsen a maga szobájában se szentkép, se kereszt? Imádkozni akartam a jó szüz Máriához, vagy Jézuskához, megköszönni nekik, hogy olyan jók voltak és ilyen jó bácsihoz vezettek. Zsidó talán maga, bácsi?

— Nem — —

— Hát ha nem zsidó, hogy-hogy nem ismeri Jézuskát, meg a Szüz Máriát?

— Eh, mi közöm nekem hozzájuk! — riadt rá Balambér.

A leányka megrémülve huzta össze magát; egy darabig hallgatott, aztán föl se nézve, remegő hangon szólt:

— No most megint menjen ki egy kicsit.

Sikváry nem tudta mire vélni a gyermek kivánatát; de azért kiment. Furta a fejét Ilonka tudakozódása.

Egyszerre a gyermek kilépett. Saját nedves ruhái voltak rajta. Egyenesen az ajtó felé surrant ijedt arczát elfordítva a férfitől.

— Hova mégy?

— Haza, én félek!

— Kitől?

— A bácsitól.

— Miért?

— Mert — mert — nem akar tudni a Jézuskáról és a Máriáról.

E szavakkal egy ugrással kinn termett a leányka.

Balambér sápadtra vált arczczal állt egy pillanatig.

Szívében iszonyu harcz dult. A kevélység, a gyűlölet, a kétségbeesett hitetlenség vivta utolsó harczát az új érzések árja ellen! a hit, a fölédelt életkedv, a szeretet s boldogság után való kiolthatatlan vágy egyesült erővel lepték meg köszívét. A győzelem az új érzéseké lett...

— Élni, hinni akarok! kiáltott föl s a gyermek után rohant.

Ilona megrettenve futott előre, de elbotlott, Sikváry Balambér karjaiban fogta föl a pihegő kis teremtest.

— Nem, nem, édes gyermekem! Ne hidd, a mit mondtam. Csak tréfa volt. Hiszek, igen, hiszek én is Jézuskában, a szüz Máriát is nagyon szeretem. Ne félj!

— De hát akkor miért nincs se szentkép, se kereszt magánál? kérdé a gyermek.

— Hát most akarok épen venni, Ilonkám!

— Igazán?

— Igazán. S aztán, látod, nekem nincs senkim, a ki engem szeressen. Én azt gondoltam, hogy téged magamhoz veszek; én leszek a te apád. Jó lesz? Ugy-e, nincs apád?

— Nincs. De mi lesz anyámmal?

— Majd én beszélek vele még ma. Ide hivatom. Hát akarsz az én gyermekem lenni?

— Igen — de ha hamarosan lesz a szobájában kereszt és szentkép.

— Lesz, lesz kis orvosom, még ma!

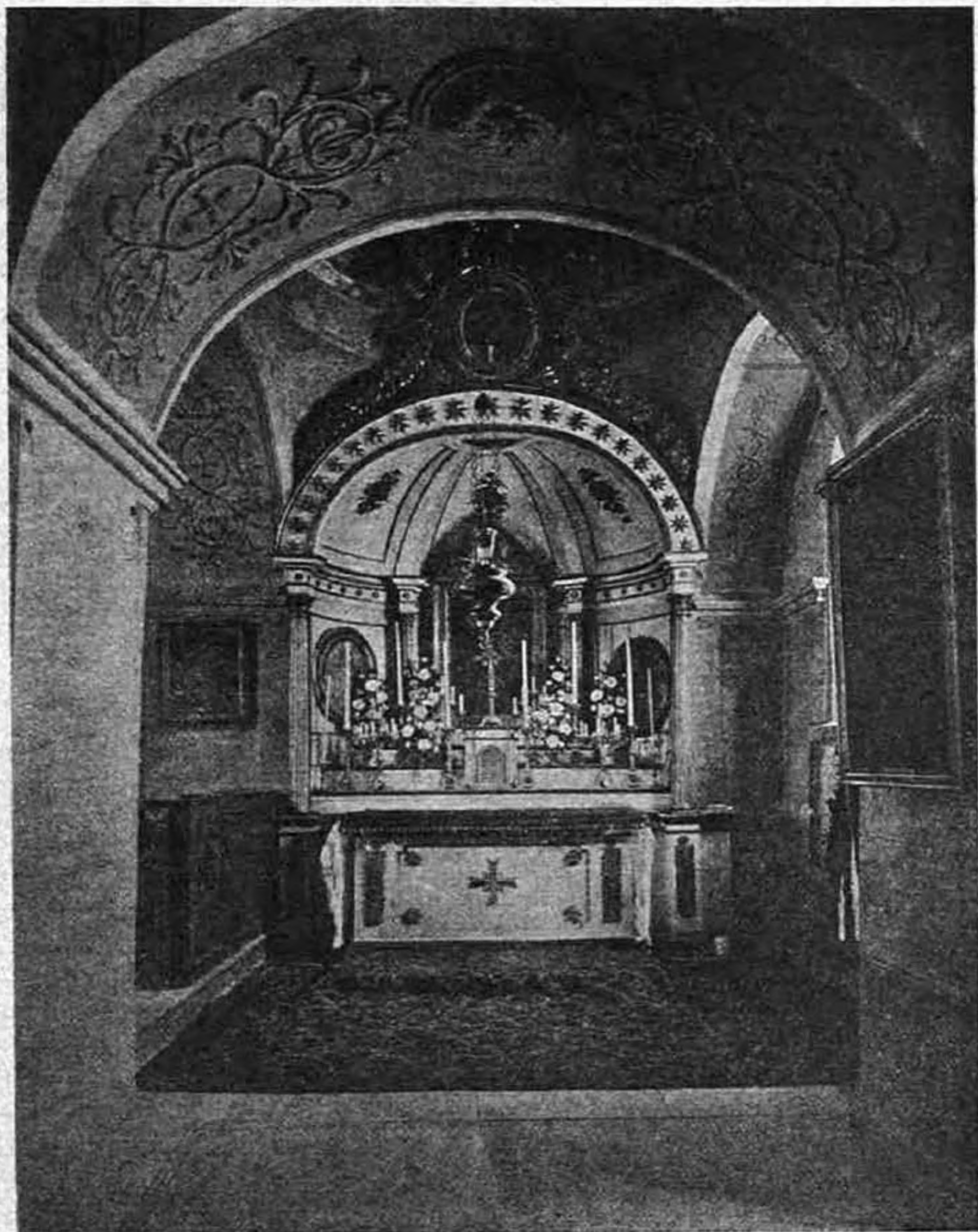
Kertész Kálmán.

INNEN-ONNAN

II. Rákóczi Ferencz vallásosságáról. A poraiban hazatért nagy fejedelem nemcsak a hazaszeretben, hanem a vallásosságban is példát hagyott az utódoknak. Ez a példás vallásosság megnyilatkozott érzéseiben, tetteiben s irodalmi műveiben egyaránt. Sőt az utóbbiakat illetőleg magában áll. Fraknoi azt mondja, hogy a katolikus egyház története nem mutat föl világi férfiut, ki a belső hitélet legfelsőbb irányának, az askezisnek irodalmi művelésében magasabb tökélyre emelkedett, mint Rákóczi Ferencz. Vallásos életéről az ő Vallomásai nyújtanak bizonyosságot. Életének 1717-ig terjedő szakában vallásához hiven ragaszkodó kereszténynek mutatkozik, 1717-től haláláig pedig tökéletességre törekvő, komoly lelki életet élő férfiu hatását teszi ránk. Az első időszakra vonatkozólag a következő nyilatkozatok szolgáltassanak tanúságot:

«— Azt tudom, hogy naponként reggel-este imádkoztam hozzád»; «Te tetted, hogy ifju koromban előljáróimmal szemben igen engedelmes voltam; Neked pedig ártatlanságomban szolgálva és téged szeretve, a mennyire visszaemlékszem, a lehető legkevésbé voltam ellenszegülő az ájzatosságnak koromhoz mért gyakorlatában». Felebarátaival szemben tanusított magaviseletét is szent vallásának szelleme hatotta át. Szülőivel szemben engedelmes, testvérei iránt gyöngéd, mások előtt szerény volt. Gyermekidejének azt a részét, melyet a neuhausi jezsuiták nevelése alatt töltött, vallásos életének kimélyítésére fordította. Maga mondja: «— az ájzatosság gyakorlását szerettem». Már ekkor annyira kitűnt társai közül, hogy a neuhausi intézetben fennálló Mária-kongregáczióknak elnökévé tették. Később is kitűnik a jámborságban. A negyvennapos böjt alatt a

huseledelektől tartózkodott, sőt nem egyszer önkéntes böjtöket is vállalt. Megállapított napirendje volt vallási gyakorlatainak végzéséről, melyekből nem hiányzott a boldogságos Szűz tiszteletére szánt zsolozsma. Az egyház parancsait pontosan megtartotta és nem használt fel kicsinyes okokat

II. Rákóczi Ferencz és Zrínyi Ilona sirja Konstantinápolyban.

A kassai székesegyház.

azoknak mellőzésére. Lelkiismeretességére nézve elég fölemlitenünk, hogy a bőjtöket még terhes utazásai közben is megtartotta. De nemcsak a maga lelkiüdvösségéről gondoskodott, hanem a katonáéiról is. 1705 december 11-én kiadott rendeletében megparancsolja, hogy minden ezrednek legyen rendes tábori lelkésze, «hogy az isteni tiszteletnek kinek-kinek hitvallása szerint való folyamatja hadaink között is megszűnés nélkül gyakoroltatván, a minden jóra való hasznos kegyesség vitézlő rendeink között is lábra hághasson... s az Uristent hozzánk való könyörületességre engesztelhessük». Az országgyűléseken felszínre kerülő vallási ügyek tárgyalásánál is mindig ugy szerepelt, mint a katholicizmus jogainak harczosa és védője. Életének második felében már valóságos szerzetesi

életet élt a fejedelem. Gyónással, áldozással, gyakori szentgyakorlattal tartotta ébren lelkének hite és vallása iránt való szeretetét, böjtöléssel hallgattatta el a testnek szavát, folytonos imával és elmélkedéssel édesítette csendes magányát. A szeretet, a melyet az egyház iránt érzett, arra indította, hogy szent vallásának érdekében a török szultánnál is közbenjárjon. A ki így szereti hitét, azt megőrizte hite még a legnagyobb szerencsétlenségben is. Benső vallásosságára nézve világosságot vetnek még végrendeletének következő szavai: «A római katolikus egyház hitében akarok meghalni. Hiszem mindazt, a mit az tanít; kárhoztatom, a mit az kárhoztat. Esedezem azért a kegyelemért, hogy halálom óráján tiszta értelemmel vehessem magamhoz a szentségeket, végső küzdelmemben az állhatatosság adományában részesüljek, kegyelmedben haljak meg, szeretetedben leheljem ki lelkemet». II. Rákóczi Ferencznek egyházhoz és hazához egyaránt hű szelleme ihlessen meg bennünket és növelje szeretetünket a katolikus egyházhoz és magyar hazához.

E kegyeletos sorainkkal kapcsolatban két képet mutatunk be olvasóinknak. Az egyik II. Rákóczi Ferencz és Zrinyi Ilona sírját ábrázolja a lazaristák konstantinápolyi szent Benedek templomában. Ez ideig ugyanis, míg a drága hamvakat hazai földre helyezhették, a lazaristák őrizték a konstantinápoly-galatai Saint-Benoit templomukban. Itt temették el az 1735-ben Rodostóban elhunyt fejedelmet, de idehozták anyja, Zrinyi Ilona, valamint Rákóczi József és Bercsényi Miklós nejének hamvait is. E minden magyar szív kegyeletére méltó maradványok a boldogságos Szűz oltára előtt nyugodtak. A fejedelem egyszerű sarköve az oltár előtt a talapzatban van; a többi három a templom falában. A másik kép a kassai szent Erzsébet-székesegyházat, Magyarországnak is egyik legbecsebb, Felső-Magyarországnak pedig legnevezetesebb és legszebb műemlékét állítja elénk. Ebben a templomban pihennek most a nagy fejedelem és társainak hazahozott hamvai.

Szalézi szent Ferenczről. Szalézi szent Ferencz párisi tanuló korában minden héten meggyónt és megáldozott és midőn azt kérdezték tőle, miért áldozik oly gyakran ezt felelelte: «Azon ökből, mely engem arra indit, hogy gyakran beszéljek igazgatómmal és tanárommal. A mi Urunk nekem Mesterem a szentek tudományában; azért megyek Hozzá oly gyakran, hogy arra engem megtanítson, mert vajmi kevéssé vágyódnám tudós lenni, ha szent nem lehetnék». Csakugyan minden áldozás erősítette és lelkesítette őt a jónak gyakorlásában; ez volt az a góczpont, melyben az ő szeretete lánggra gyult, az a forrás, melyből megpróbáltatásai és kísértései közt táplálkozott. Egész nekitüzesedve buzdította iskolatársait, hogy mennél gyakrabban járuljanak a szent áldozáshoz; és nem volt olyan fáradság, melyet elműiasztott volna, csakhogy őket erre a célra

megnyerhesse. Egyik napon jámbor fiatalember La Roche-ból látogatóba jövén, Ferenczünk meghitta másnapra közös reggelire. A fiatalember elfogadja a meghívást s a kitűzött időben pontosan megjelen. «Barátom, így szól hozzá Ferencz, ki jól ismerte annak jámborságát, én a Jézus-Társasága atyáinak templomába készülök meggyónni és megáldozni, nem akarsz benne részt venni?» A fiatalember meglepetve a váratlan kérdéstől, habozik, majd így szól: «Jól van, szívesen». Csakugyan mindketten együtt mentek el meggyónni és megáldozni. Midőn elvégezték ájtatosságukat: «Ime, így szólt Ferencz a templomból kiléptekor, a nagy ünnep, melyre tegnap meghivtalak, de melyet előre meg nem jelentettem! Most pedig menjünk testünk táplálására». És most barátját nemcsak reggeliztette, hanem az egész napon kedves vendégül tekintette, elbájolván őt az ő kedves társalkodásával, ellátván mindazon apró csecsebecsékkel, melyeket maga körül talált, valamint testvériesen megosztozott vele ájtatosságaiban és szórakozásaiban egyaránt úgy, hogy fiatal vendége jól töltött napnak emlékével s tiszta örömmel gazdagabban tért vissza otthonába.

Első szent áldozás a vad néptörzseknél. A *Szent Ferencz Hirnöke* (Kolozsvárt) című derék hitbuzgalmi lap a következő történetecskét közli ezen a czimen.

Egy missiótelepen élt egy szegény leányka, még sokkal fiatalabb életkorban, hogysen az első szent áldozáshoz járulhatott volna. Mivel a leányka leghőbb vágya volt Üdvözítőnk szent Testét magához venni kérésével a főtisztelendő Missionáriushoz fordult.

— Atyám, bocsáss engem az első szent áldozáshoz, mert nagyon szeretnék egyesülni a jó Istennel.

— De kedves gyermekem, hiszen te még nagyon fiatal vagy ahhoz, hogy a legfelségesebb Oltáriszentség titkát megérteni és méltányolni tudnád.

Az elutasított leányka nagyon bánkódott, de hasztalan.

Durien missionárius-atyja egy napon, szokása ellenére, épen a déli időben, valami benső sugallattól ösztönözve lépett nesztelenül a templomba, hol a leánykát a tabernakulum előtt térdelni látta. A leányka fennhangon így imádkozott:

— Oh édes Jézuskám! A páter azt mondja, hogy én téged nem ismerlek, pedig ez nem igaz. Én tudom azt jól, hogy Te az Isten Fia vagy, mint gyermek Betlehemben születél és Nazarethben éltél. Te választottad ki apostolaidat, meghaltál a keresztfán és győzelmesen föl-támadtál. Látod tehát, hogy én téged jól ismerlek, azért nagyon kérlek, nyisd ki a páter szemét.

Ezen szavak hallatára majdnem a sirásig elérzékenyült P. Durien s észrevétlenül lopódzott ki a templomból, hol senki őt — Istenen kívül — nem látta.

Este, midőn a vesperát már elénekelték, a pap a templomban a leányt magához hívta s így szólt:

— Hányszor látogattad meg ma Üdvözítőnket a templomban?

— Öt izben, válaszola szerényen a leányka.

— És mit mondtál te Neki?

— Péter ne haragudj reám, de én bepanaszoltalak.

Elismételte szóról-szóra a tabernakulum előtt mondott imáját, mire P. Durien ezen szavakkal fordult a hívőkhöz:

— Látjátok, hogy Üdvözítőnk olykor mily gyorsan meghallgatja az imát?! Nem volt szokásom azon órában a templomot látogatni, a melyben ez a leányka a tabernakulum előtt fennhangon imádkozott. Ma úgy látszik, a Szentlélek vezette oda lépteimet. Kedves leányom, jól tetted, hogy imádkozni mentél s engem vádoltál, mert ime az Ur a mennyből megnyitotta szemeimet s most már látom, hogy te Jézus Krisztust ismered. Jöjj holnap reggel ide és fogadd méltóan magadhoz a te Uradat Istenedet.

Domenichino-ról (Domenico Zampieri), kinek lapunk kilenczedik számában *Szent Jeromos áldozása* szimü képét mutattuk be olvasóinknak, akarunk ezen a helyen néhány életrajzi adatot elmondani. Domenichino Bolognában született 1582-ben és 1641-ben halt meg Nápolyban. Eleinte Calvaert Dénes, utóbb a Caracciak tanítványa volt s Reni Guido mellett a legkiválóbb az egész akadémiában. Fölváltva hol Bolognában, hol Rómában tartózkodott. Rómában Caracci Annibalének segédkezett a híres Farnese-palota kifestésében. 1621-ben XV. Gergely pápa (1621—1623) udvari építőmestere lett. 1631-től haláláig Nápolyban dolgozott a dóm kincseskápolnájának kifestésén. Domenichino szorgalmas művész volt; színezése kitünő, alakjai plasztikusak. Sok freskoképet festett; ilyenek: S. Andrea della Valle és S. Luigi (mindkettő Rómában), Szent Nilus élete (Grottaferratában). Leghíresebb Szent Jeromos utolsó áldozását ábrázoló plasztikus képe a vatikáni gyűjteményben.

Az **eucharisztia-egyesület** évi gyűlését ez idén Felsőkismartonhegyen tartotta október havában. A gyűlés előtt Kutrovácz Ernő fölszentelt püspök ünnepi misét mondott. Ezután a Margit-intézet nagytermébe gyűltek, a hol Kánter Károly apát megnyitójában a németországi papság példájára utalt és működését követéskép állította fel. Mohl Adolf tatai esperes az egyesület állapotáról számolt be. Skarda József sasvári prépost az egyesület célját vázolta. Dr. Rott Nándor cs. és kir. udvari káplán az Oltáriszentiségről beszélt. Gladich Pál kimlei plébános a gregorián énekről tartott előadást. A jövő évi közgyűlés helyéül Csornát jelölték ki. Délben disz-ebéd volt; délután szentbeszéd, a melyet Mohl Adolf mondott.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie, carcassonei püspöktől.

Az elszáradt kéz.

I.

Jézus az elszáradt kezű embernek megparancsolta: nyujtsa ki kezét, hogy az helyreálljon. (Máté 12.)

Elmélkedjünk e csodáról!

«Jézus a farizeusok zsinagógájába jöve és íme ott egy elszáradt kezű ember vala. Jézus meghagyá neki, hogy keljen fel és álljon a középre. Azután pedig mondá neki: Nyujtsd ki kezedet! Kinyujtá és helyreállott az, mint a másik». (Máté 12, 9—13. Márk 3, 1—5. Luk. 6, 6—10).

A szent evangéliumnak e szövegében, az első olvasásra, a legtávolabbi vonatkozást sem vesszük észre az Oltáriszentségre nézve; de ha azt teljesen megértettük és folyton szemünk előtt tartjuk, akkor a vonatkozást kétségkívül észre vesszük.

Rendjén volna, ha vérünk kévé válnék, hogy jámbor olvasmányainknál, különösen pedig a Szentírás olvasásá-

nál az Oltáriszentségre való vonatkozást könnyedén fel tudnók fedezni.

Elmének első gondolatának, szívünk első érzelmének az Oltáriszentségre kellene mindenkor irányulnia. Az Oltáriszentségre kellene minden más előtt gondolnunk. Az Oltáriszentséget minden másnál jobban kellene szeretnünk.

Engem e csodánai, a melylyel Jézus az elszáradt kezű szombati napon meggyógyitá, a *parancs* ragad meg.

Azt parancsolta a szerencsétlennek, hogy nyujtsa ki kezét. Ez engedelmeskedett és engedelmissége neki gyógyulást szerzett.

Elmélkedjünk e csodáról és igyekezzünk azt megérteni.

II.

Ha kezünk elszáradt s gyümölcsöt nem terem, nyujtsuk ki imádságainkkal az Ur Isten felé, nyujtsuk ki irgalmassági cselekedeteinkkel felebarátaink felé, főleg pedig szívesen nyujtsuk ki az Oltáriszentség felé.

Először is, mi az elszáradt kéz a lelki életben?

Nem a cselekedetek-e, a melyeket a kéz művel és jelképez?

Ó! mi jól ismerjük azt a szörnyű átkot, a melyet a száraz és terméketlen fa vont magára, mivel nem termé meg a gyümölcsöt, a mit tőle ura várt.

Hányszor szolgáltunk rá mi is, hogy e fa sorsára jussunk, a melyet folyton-folyvást ápoltak, de a mely

minden gondozásnak és ápolásnak ellentállt.

Kezünk el volt száradva; munkáink meddők; gyümölcsseink fonyadtak; mi hiányzott tehát még ahhoz, hogy kivágassunk és a kárhozat tüzére vetessünk?

A mi részünkről semmi!

Egyedül csak az Isten megható nagylelkűsége az Oltáriszentségben mentett meg minket, embereket, ettől.

Az, a ki az ó-szövetségi törvényben az elgyengült és béna kezet meggyógyítja: földünkön újra megszólalt; a fa pedig, ha a szeretet és irgalmasságnak szavát meghallgatjuk, ismét gyümölcsöt terem.

Extende manum tuam, így szól az isteni szó.

Nyujtsuk ki kezünket *Isten felé az imádság* által.

A zsidók törvényhozója szintén az ég felé emelé kezeit a hegyen, mire a győzelem Izraelhez visszatért és Isten népe győzelmi éneket zengedezhetett.

Ah Uram! ki kételkednék azon, hogy az imádság a cselekedeteket érdemesekké képes tenni, mikor irva van, hogy a hozzád könyörgők szive vágyát teljesíted és nem tagadod meg az ajkak óhaját, ha a vágy és az óhaj a te véghetetlen tökéletességeddel és azoknak valódi lelki érdekeivel megegyezik.

A tapasztalat e szavak igazságáról bizonyosságot tehet.

A kik az imádságban állhatatosak valának, mindenkor meghallgattak; a kik kezeiket Istenhez emelték:

azok lelkében a kegyelem kiáradt, szívük kitágult és bensejükben az ájtatosság kiömlött.

A kik, mikor alkalmuk nyílt rá, hitüket megvallották, Isten legnehezebb parancsolatait megtartották: azoknak munkái isteni kellemmel teltek meg, érdemekkel gazdagodtak és az üdvösség gyümölcsseivel bővelkedtek.

Extende manum tuam. Nyujtsuk ki kezünket *testvéreink felé a szeretet cselekedeteivel*.

Jaj annak, a ki hanyagságával vagy gonoszsággal a testvéri béke ama kötelékét széttépi, a melyről a próféta így szólt: «Mily jó és mily kellemes, ha a testvérek egyességben élnek!»

Nem vagyunk-e mindnyájan egy anyától való testvérek?

Miért bontsuk fel az egyességet, a melynek az ugyanazon faj, test, tagjai között fenn kell állania?

Miért hintsünk vizályt amaz Isten egyházának békés és irgalmas ölébe, a kinek neve: a szeretet?

Szeretet! Ó isteni, páratlan balszam, a melyet a mennyei Jegyes annyiszor ajánlott nekünk, midőn így szólt hozzánk:

— Arról ismernek meg mindnyájan, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek.

Majd e szavakkal:

— Uj parancsot adok nektek, hogy egymást szeressétek.

És másutt:

— Az én parancsom, hogy egymást szeressétek.

Ő maga ünnepélyes imádságában

arra kérte Atyját, hogy tanítványai egyek legyenek, a mint Ő az Atyával egy.

Extende manum tuam.

Elfelejtettük-e, minek kell elmélkedésünk tárgyává lennie leginkább?

Ó nem! hiszen kezünket szívesen nyújtjuk ki az Oltáriszentség felé.

A tabernakulum felé löveljük imádságaink tüzes nyilait, mivel abban Jézus lakik, azért, hogy azokat elfogadja.

Ama tabernakulum felé, a mely felé azért irányítjuk tekintetünket, hogy eltanuljuk a szeretetet felebarátaink iránt, mivel az Oltáriszentség a legfinomabb és a legnemesebb szeretet iskolája.

III.

Jézus szeretetének eme szentségében gyöngéden tárja karjait felénk és e kölcsönös isteni öleléssel minket meggyógyít.

Nyujtsuk ki kezünket a tabernakulum felé. Más kezeket is találunk, a melyek a mieinkkel egybefonódnak.

Ó, ha széthuzzuk e szentség fátyolát, látjátok-e ott azt az Istent ama semmis színek alatt elrejtve?

Orczája gyöngédséget lehel, tekintete szeretetéről beszél, félig nyitott ajkairól isteni mosoly sugárzik, hogy téged megcsókoljon és azzal a teljes egyességet megszilárdítsa és megerősítse.

Karjai felénk kitérve, még pedig oly gyöngédséggel, a melyhez semmi sem hasonlítható.

Vessük magunkat vak bizalommal

e karokba és azzal a szeretettel, a mely csodálatos módon jutalmaztatik meg.

Igen, jól mondtam; «szeretet», a mely csodálatos módon jutalmaztatik meg. Nem irigyeljük-e ama boldog gyermekeket, a kikkel az isteni Üdvözítő Judea térein és a városok utczáin találkozott, a kiket szívére ölelt és a kiknek fejére szent kezeit tevő?

Nem irigyeltük soha a tanítvány sorsát, a kit Jézus szeretett, mikor az utolsó vacsorán az isteni Mester keblén pihenve, onnan amaz isteni szeretetet meríté, a mely hátralevő napjait fölemészté?

Ám mi ez mind összehasonlítva azzal a kimondhatatlan egyesüléssel, a mely Jézus és a szent áldozáshoz járuló lélek között támad?!

A nyomorult halandó nyelve a századok halhatatlan királyának trónjává lesz; e por- és hamutest az ő templomává!

Ki mondhatja el ez egyesülés csodáit?

Szent János Jézus szívére nyugodott és a szeretet tanítványának nevezetik.

Az áldozás által mi ugyane szívvél egyesülünk. Mily név illet akkor meg minket?

Szinte Istenné változunk akkor át; életünk már nem a mienk; szivünk átalakult.

«Nem én élek már — írja az apostol, — hanem Jézus Krisztus él én bennem!»

Emberi nyelv, némulj el!

Lám a szentély kövei áldásért kiál-

tottak a háromszor szent Istenhez; az egek álmélkodnak; a megrémült pokol az örvény fenekén reszket.

Emberi szellem, az elragadtatás csendjében szemléld a végtelen szeretetet, a mely lehetlent nem ismer!

Te pedig, gyöngé és ingatag szív, gyulladj lángra ettől a tüztől, a melyet Jézus hozott a földre és a melyről azt akarja, hogy égjen.

E kölcsönös és isteni ölekezésben, az Oltáriszentséggel való egyesülés által minden nyomoruságunkból gyógyulunk.

Jézus kezei, a mienkbe füződve, minket a jó cselekedetek példaképeivé, az engedelmisség mintáivá tesznek.

A Szentírás szavai szerint karunkat megedzi a harcra, küzdelemre.

Fischer Ágoston.

Oltáregyesületi ügyek.

Adományok az Erzsébet-Örökimádás-templomra: dr. Tóth Lajos a Katholikus Híttérjesztés lapja útján 10 k, Bernyó Julia ezüst ékszer-törmelékek, Taman Erzsébet 10 k, T. E. 2 k, özv. Zömbik Jánosné 1 k, Krammer Károly 2 k, Landsteiner Gizella 2 k, Iskolás Jánosné 2 k, özv. Taschner Károlyné 30 k, Zahorszky és Bernhardt 2 k, Sipos József és neje 6 k, Sipos Paula 2 k, Dieglesz Mária 1 k, † Farkas András és Fáni 2 k, † Keppel Katalin 2 k, Szittó Barbara 1 k, Isa Gábor 20 k, Isa György 2 k, Krajcsovic Róza 1 k, Bilder Lina 1 k, Pápay Károly N. M. 80 f, † Mária 1 k, Saling Péter 1 k, Solti József N. N. 40 f, Dezső András, Magyar R. 40 f, Streibi

András 30 f, Sütő Zsuzsanna 1 k, Krizsanoczy Kálmán 20 f, Krizsák István 20 f, Szegő Teréz 1 k, Willing Miklós 30 f, Panyti István 1 k, Siki István 20 f, Porga Sándor 1 k, Csermák János 40 f, Nagy Ferencz 1 k, Sebes Ferencz 7 k, Horváth János 40 f, N. N. Esztergom 150 k, özv. Takács Ernőné egy arany-jegygyűrű, Novák Mari 10 k, Huszak Augusta 2 k, Institoris Endréné 2 k, a Szobránczi kápolna gyűjtése 64 k, Török Hermin grófné 50 k, Brauch Károlyné 2 k.

Az oltáregyesület rendes tagjaitól 1906 január és február hóban befolyt díjak: Stiepek Gizella 6 k, Botnár Juliska 60 f, Druzsits Erzsé 1 k, Kis Magdolna 2 k, Prinz Jánosné 1 k, Wagner Vilmosné 2 k, ns. és ftdő Debreczeni János apátkanonok ur az egri érseki egyházmegye területéről a bibornok-érsek ur ő eminent. 100 k és a főkáptalan tagjainak 280 k adományával 1920 k, Bugár Terézia 24 f, Bugár Ludovika 24 f, ftdő Molnár Béda a bársonyosi tagoktól 48 k 74 f, Mott Károlyné 1 k, ftdő Hazay Gyula ur Békéscsabáról 56 k, ftdő dr. Tóth József megbízott ur Végről 2 k, Zalaegerszeg 43 k 28 f, Szombathely 20 k 80 f, Peczről 6 k, Felső-Eőr 7 k 42 f, Kupfalva 22 k 32 f, Letér 8 k 40 f, Szarvaskend 18 k, Német-Szent-Mihály 29 k 72 k, Bezerédj Dénesné 8 k, összesen 171 k 54 f, Hirsberger Magdolna 2 k, Peruchan Teréz 4 k, Miczka Mária 2 k, Miczka Jánosné 2 k, Szabadi Jánosné 2 k, Hanák Antalné 1 k, Melhardt Pálné 60 f, Szabó Katalin 1 k 10 f, Radován Antal és neje 8 k, Lesztenszki Julia 2 k, Palkovics Jánosné 2 k, Kostyál Istvánné 2 k, Árkosi Teréz 4 k, Békés Teréz 2 k, Dobros Ilona 2 k, Kozma Mária 4 k, Kerékgyártó Katalin 4 k.

(Folyt. köv.)

Szerkesztő: **Dr. Breyer István.**

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály kiskunmajsai plébános.

Előfizetési ára :

Egész évre csak 3 korona.

Félévre csak 1 kor 50 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Kiskunmajsán.

A ki hér, lap mutatóványszámot ingyen.

Sokszorosan
kitüntetve ■

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindenemü **üvegfestmények** a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes **üvegmozaik-munkák**

velencei modorban.

Sokszorosan
kitüntetve ■

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fng és Klotild fngasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, esillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezésekben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

